

خود را با این نرم افزار، عرضه نموده‌اند. اجازه استفاده از این نرم افزارها درست عکس نرم افزارهای بارزگانی شامل قوانین زیر است:

۱- پخش آزاد

هیچ یک از کسانی که از این نرم افزار استفاده می‌کنند حق ندارند، محدودیتی برای توزیع رایگان این نرم افزار، مثلاً از طریق گذاشتن «کد» ایجاد کنند.

۲- منبع کد

برای هر برنامه کامپیوتری باید منشأ کد آن پخش شود و هیچ محدودیتی در شکل قابل اجرای برنامه (کمپایل شده) مجاز نیست. (درست عکس قوانین محدود کننده پخش نرم افزارهای بارزگانی)

۳- کار منتج از این نرم افزار

مطابق قوانین استفاده از این نرم افزار کلیه کسانی که با اتکاء به آن، برنامه یا نرم افزار جدیدی می‌نویسند، باید مطابق ماده یک عمل کنند و به توزیع رایگان وفادار بمانند.

۴- لغو هر تبعیض فردی یا گروهی در پخش و استفاده از این نرم افزار

۵- اعمال هر گونه تبعیض در استفاده از این نرم افزار و برنامه‌های آن ممنوع است. به عبارت دیگر اگر از این نرم افزار برای برنامه ریزی رایانه‌هایی در امور نظامی، بازرگانی، مالی، صنعتی یا بیولوژیک استفاده شود، محدود کردن استفاده عموم از کد یا برنامه ناشی از آن ممنوع است.

۶- پخش نرم افزار و برنامه‌های ناشی از آن، باید به آزادی و سهولت دستیابی به کد اولیه باشد.

۷- جواز استفاده از کد یا برنامه نباید به استفاده از برنامه یا کلاهی خاصی محدود باشد.

به عبارت دیگر هر کسی که از جواز این نرم افزار و برنامه‌های رایانه‌ای منتج از آن استفاده می‌کند، موظف است آن را مجاناً و بدون هیچ محدودیت و انتظار مالی پخش کند. اگر این فلسفه و روش کار را با پخش سنتی نرم افزار در ۴۰ سال گذشته مقایسه کنیم، می‌بینیم چه انقلابی در پیش است.

البته عده‌ای می‌پرسند، پس مخترع یا برنامه نویس از کجا امرار معاش می‌کند، پاسخ این است که از طریق آموزش استفاده از برنامه، از طریق انتشار کتاب، از طریق ارائه خدمات رایانه‌ای...

اگر چه چنین روشی در نظر اول عجیب می‌آید، اما توان بی‌حد مدافعان «منبع آزاد» کمپانی‌های مهمی را وادار کرده است از این نوع قرار داد دفاع کنند! * شرکت «آی - بی - ام» سرویس دهنده تارنمای «آپاچی» را در سطح شبکه جهانی اینترنت «منبع آزاد» اعلام کرده است.

* «نت اسکپ» یکی از نشان دهندگان شبکه تارنمای جهانی از سال ۱۹۹۸، به بخش «منبع آزاد» پیوسته است و کمپانی «مایکروسافت» را بابت فروش اجباری تارنمای خود «اکس پلورر» به دادگاه انحصارات امریکا بود.

* کمپانی «سیلیکن گرافیکز» لینوکس و مهمتر از آن وسیله ارتباط رایانه‌های متصل به این سیستم با سیستم‌های دیگر «سامبا» را مجاناً پخش می‌کند.

* «پرل» زبانی که برای توسعه بسیاری از برنامه‌های میان‌کنشی شبکه تارنمای جهانی بکار می‌رود، همواره در چهارچوب «منبع آزاد» گسترش یافته و پخش شده است.

اخیراً با نگرانی‌های بسیار و به تأکید یک از معتبرترین پرفسورهای رشته سیستم و کنترل، شرکت تحقیقات فضایی بریتانیا ناگزیر شد آخرین

نرم افزار «کنترل کامل» هواپیما را که این پرفسور تدوین کرده است در چهارچوب قوانین حاکم بر «منبع آزاد» بکار گیرد.

این پرفسور در دفاع از نرم افزار «منبع آزاد» می‌گوید: «برای پیشرفت علم در دهه آینده واجب است همه کسانی که کار تحقیقی انجام می‌دهند، خصوصاً در بخش علوم و مهندسی، تحقیقات خود را در چهارچوب برنامه‌های «منبع آزاد» پخش کنند. در غیر این صورت ما اجازه خواهیم داد کمپانی‌ها با انحصارات و سودجویی خود عملاً از پیشرفت علم جلوگیری کنند. برخی تصور می‌کنند که نرم افزار مجانی حتماً مشکلات فراوان دارد و قابل اتکا نیست، در حالی که توان بالای مبتکران این نرم افزار مشارکت جمع بی‌شماری از این مبتکران در مبادله آزاد و مجانی، باعث شده که اتفاقاً به عکس نرم افزارهای مایکروسافت، کلیه برنامه‌های این بخش از تداوم و اطمینان کاری بی‌نظیری برخوردار باشند، به طوری که اکثر لطیفه‌ها و جوک‌ها در جمع تحقیقی ما (بخش کنترل) درباره مشکلات کامپیوتری کمپانی «مایکروسافت» است.»

«لینکس - یونیکس» برای سخت افزار رایانه فردی

«یونیکس»، سیستم کار چهارچوب اصلی رایانه‌های بزرگتر در سال‌های ۶۰ و ۷۰ بود که هم‌چنان از قدرت بی‌نظیری برخوردار است. این سیستم رایانه‌ای در آن واحد می‌تواند چندین بهره‌ور داشته باشد (multi user system). علاوه بر این، کنترل بخش‌های مختلف رایانه با این نرم افزار راحت‌تر است. اما مشکل «یونیکس» این است که سیستم سخت افزار مورد احتیاج این برنامه باید ساختاری ویژه داشته باشد (آماینده‌ای (Proiossor) با ۶۴ «بیت» داشته باشند، در حالی که اکثر رایانه‌های فردی نصف این توان را ندارند». البته «یونیکس» هم مانند «لینکس» منبع آزاد است ولی کار در زمینه «لینکس» این نرم افزار را برای استفاده رایانه‌های فردی و شخصی میسر کرده است و در حقیقت توان و قدرت بی‌نظیر «یونیکس» را در سطحی گسترده برای رایانه‌های فردی میسر ساخته است.

«لینکس» مانند «یونیکس» سیستمی ذاتاً شبکه بندی شده است که احتیاج به نرم افزار جدیدی برای شبکه بندی ندارد. کلیه تارنماهای اولیه بر رایانه‌هایی که «یونیکس» داشتند کار می‌کردند و در حال حاضر اکثر رایانه‌های عرضه کننده (Provider) تارنما همچنان از «یونیکس» یا «لینکس» استفاده می‌کنند و هماهنگی این دو نرم افزار که استفاده مشترک و تقریباً یکسان در یک شبکه را میسر می‌سازد از دیگر امتیازات این برنامه است. علاوه بر شبکه تارنما، ارسال پست الکترونیکی در این دو نرم افزار توسعه یافت و هنوز اکثر سیستم‌های رایانه‌ای فراهم کننده پست الکترونیکی از این دو برنامه استفاده می‌کنند.

علاوه بر این رایانه‌های «لینکس» در شبکه‌های موازی برای تحقیقات و همانند نمایی تحقیقات فضائی مورد استفاده قرار گرفته است. سازمان فضانوردی امریکا «ناسا»، و دانشکده‌های علوم فضایی و فضانوردی از این نرم افزار برای ایجاد شبکه‌های موازی استفاده می‌کنند، چرا که علاوه بر مزایای یاد شده، این رایانه‌ها از موقعیت امنیتی بسیار بالایی برخوردار هستند. تنها یک استفاده کننده از سیستم «ریشه» یا «بنیاد» (Root) می‌تواند برنامه‌های